

Vackra Klara kopier och snabb framställning i SÖDERGRENS FOTOMAGASIN

UDDEVALLA

Uddevallarna hemm. Motorsaglarby Rytvingen från Hamburg...

Lars Egge som Danilo i "Käkan". "Glada Käkan" betecknade genomsnittet...

I morgon kväll ges "Glada Käkan" i Uddevalla Folkets park av Lars Egge...

Köksväxtprijserna. Priskontoret i Uddevalla konstaterade i lördags följande lägsta detaljhandelspriser...

Från beredskapsjuktuset i Uddevalla avresa i dag 39 manliga patienter, som i fortsättningens skola värda...

Kristidsnämnderna inom Bohus läns och Göteborgs kristidsstyrelseområde ha fått stadsledning för verksamheten i fjol i enlighet med livmedelskommisionens förslag.

Oes amatörfotografier emellan...

När Gunder Hägg skall fotograferas...

Tar Ni en tilläp på Staden, en cyklist eller seglare, så placera Er så, att han rör sig så rakt mot kameran som möjligt...

Södergrens har kamorer från 38.50

Södergrens Fotomagasinet Norra Drottningstegen 21, Uddevalla, Tel. 114 88.

Eldsödettillbud vid Valhallavägen avväjades snabbt.

Brandkären almerades i lördags kl. 16.45 till Valhallavägen där eldsöden uppstod i Ericsonens bageri.

Brandkären hade också en mindre gränsbrand att bemästra i Hredsgården.

Fritz Zachrisson guldmedaljör.

Har fått mottaga SHSO:s minnesmedalj.

Skridskodamare Fritz Zachrisson.

STOCKHOLM 5 aug. (TT) Vid Sveriges Hantverks- och småindustriorganisationens jubileumfest i Stadsbyggnads utställningen utdelades bl. a. följande medaljer:

SHSO:s minnesmedalj (stora guldmédaljen) till urnmakarlärare Stora Anderson, Ludvika.

Patriotiska allskapsliga specialia hantverksmedalj i guld (stora guldmédaljen) till underlivsmästare fl. dr. Vilhelm Berglund, Norrviken, och målarmästare Hans Berggren, Stockholm.

SHSO:s minnesmedalj (lilla guldmédaljen) till bl. a. skridskodamare F. Zachrisson, Uddevalla. Den utdelades endast i fem exemplar.

SHSO:s förtjäntmedalj till bl. a. skenbyggnadsarbetare J. Forsberg, Mölndal, och skridskodamare C. T. Hallstén, Gravnäs.

Kollekten i Uddevalla kyrka i går till lökmanverksamheten i Luulä läpparkommissionsförslingar inbringade kr. 150: 35.

Förvarningsminister Vougt besöker i 17.

I samband med sitt besök i Bohusläns stadsbyrå, staterade kommissionsminister Allan Vougt att besöka Bohusläns regementet i dag.

Uddevallarkretsen av S. L. U. har haft kretsfest. Det var ett strålande fest vid, så att festen kunde börja ut på en besök. Det hade samlat en del folk. Förskalls-avd. stod som arrangör. Avda ordf., Elmar Anderson, hälsade samtliga hjärtligt välkomna. Särskilt vände han sig till dagens föredragshållare Anders Johansson, Odemål. Ordf. erinrade om att det var förtäta sedan det är fred i Europa. Därefter lämnade han ordet till J. Johansson, som höll ett mycket livligt och intressant föredrag, som blev livligt uppsatt. Därefter lät det följande. Efter detta var det skett att läsa sig till förtäta kristendomsstämnan på kvällen förtäta festen. Inomhus i väntan på teatern sjöng fr. Irene Gustavsson några sånger. Amatörerna upplejde en trevlig pjäs av avslutades festen med dans efter Blondins trios klänningarna musik.

Bildningsorganisationernas stämman på Wendselbergs folkskolas fortsatte och avslutades på söndagen. Dagens överläggning inleddes med ett föredrag av folkskollärare Herminif Bark, som talade om bildningsarbetet bland ungdom i övergångsåren. Han betonade hur den ökade fristiden medför allt nya krav på hemmet, men att våra barns tränga bostäder loka kunde fötilla de fridrigter, som här ständigt kan skolas ge förberedelse för det fria bildningsarbetet. Ungdomscirkeln kan bli en brygga mellan skolan och bildningsarbetet. Kapten Leander, förvarningsarets personallivsövning, inleddes frågan om bildningsarbetet inom förvarningsväsendet. Han föreläste för den utredning som är rum från allmänna utbildningsinstitutionens införande 1912 fram till våra dagar och berättade bl. a. den a. l. f. l. högskolan, som första gången framfördes i samband med 1892 års härovidning.

Polack ökar 15 kg. på 14 dar, ungerska ser en ängel i syster.

Uddevalla stod inför badförbud i sommar.

När beredskapsjuktuset öppnades.

Den här patienten har ökat 15 kg. i vikt på 14 dagar... Här är en pojke som fick fötterna förfrusna när han under en fångtransport i vintras måste stå ute i en öppen järnvägsvagn 10 dar...

Det är överläkaren vid beredskapsjuktuset i Uddevalla dr. T. Lindqvist, som gör dessa kommentarer när han i sällskap med Bohusläns läns läkare och läkaretarer återar i improviserad rond bland patienterna på sjukhuset. När man i dag ser de f. d. internerna från Belsenlagret som kommo till Uddevalla för några veckor sedan och jämför deras utseende och tillstånd nu och då börjar man faktiskt tro på under. Det är ju inte samma människor. Det var levande lik som anlände till beredskapsjuktuset, tyckte man. Men nu är de flesta på benen igen och på god väg att återbörjas till livet. Hur detta är Lindqvist kan Patienternas tillfrisknande har ungdom å förundra sig däröver, gått över all förväntan, fastslår han.

— Det var nästan så att man blev förskräckt när man fick se patienterna första gången. Av den första transporten män som kom hit var det knappast en som kunde stå på benen. När man nu tänker tillbaka, är man uppriktigt glad över att det har gått som det gjort.

Badförbud var aktuellt för Uddevalla!

— Vi visste inte ens vad de hade för sjukdomar när de kommo. Vi hade egentligen endast fått reda på att de haft tyfus. Men det visade sig att de i flera fall voro behäftade med bl. a. diarréer. När detta konstaterats istället för sig ett svårt och oväntat förhållande. Stadens kloakväsen är ju ordnat så att det rätt och slätt mynnar ut i Båveån och det medför att vattnet i ån och Byfjordens strax utanför åmynningen kan bli rätt kloakvatten. Det är på sjukhuset släppts ut i ån kunde fara för allvarlig infektion uppstå. Vi måste säga oss i förbindelse med förste provinsialläkaren och denne dekreterade att antingen måste badförbud utfärdas för bl. a. Skeppsviken mitt under den livliga badsäsongen eller också måste sjukhuset anskaffa torrtolletter. Vi valde det senare alternativet. Men tänk om det inte hade stätt till buds. Det var verkligen lätt bekymmersamt att få ihop tillräckligt antal klosetter, ty bl. a. pågick verkstadskonflikten då. Hade sjukhuset måst använda vattenklosetterna skulle en allvarlig smittorisk ha inträtt. Bl. a. översvämmas ju en del källare i staden efter ett par skyfall, då vatten från avloppen trängde in där. Det skulle varit lägonen tvärligt att ha fått i kloakvattnen från sjukhuset i matkällarna. — En hel del av diarréerna voro kanske inte så allvarliga, då de kunde ha berott på att internerna inte tält de brittiska konser-

Dr T. Lindqvist, chefläkare vid beredskapsjuktuset.

verna. Men åta patienter måste sändas till epidemiasjukhuset för tyfus och paratyfus. En annan visade sig vara difteribacillbärare. Lyckligtvis hade ingen fläckretar. Dödigheten i den svrige kunde det ha blivit katastrof och en epidemi av långt allvarligare omfattning och karaktär än "spanska sjukan" ha utbrätt. I tv svenska som varit befriade från den sjukdomen många fötala är hade nog varit mycket mottagliga. Dödigheten i den uppträ till 20—30 procent. Men avslutningen av internerna hade varit mycket effektiv, så faran för paratyfus blev till blott på papperet, lyckligtvis. Annars varit så att de offer från koncentrationslägren som kommo återifrån voro behäftade med de smittoförande klädlosser och de som kommo västerifrån hade fläcktyfus. Dr Lindqvist berättar vidare att man räknat med endast många patienter på sjukhuset men ett vacker dag sedan de första redan kommit och inlagde fick man beskedet att utom de aviserade 74 män skulle komma in under 125 kvinnor. Det blev att i haast göra om förläggningsplanen. Det gick men välände ju att cirklarna rubbades i vis mån-

Stränga moralbegrepp.

Doktorn kan konstatera att f. d. internerna konstatera att förvärande väl bevara sinnets jämvikt. Man skulle kunna tro att de tappar författat i det mänskliga efter allt vad de ha fått utstå men så är inte fallet. Och deras moralbegrepp är goda. Stränga. Doktorn berättar ett par små exempel därpå och relaterar bl. a. en historia om en av de sjuka som i början av vistelsen här tydligen

T. v. polacken som innehar rekordet att ha ökat i vikt 15 kg. på 14 dagar. T. h. syster Alice i laboratoriet.

Patienterna — inalles 199 — representera de mest skilda nationaliteter. Polackerna äro i betydande majoritet — 96 — och sedan följa 38 tjecker, 36 ungersare, 20 rumäner, 4 jugoslaver, 2 greker, 2 österrikare och en italienska.

Många tuberkulosfall.

Tuberkulosfallen äro många bland patienterna. Praktiskt taget ha alla varit friska ända till några månader innan de kommo hit. Dr Lindqvist kan inte undgå att understryka att det förhållandet säger en hel del. Vart de som blevo sjuka tidigare tagit värdet är inte svart att förstå. Att bl. a. sjuk i koncentrationslägret var dessa som att underlockna en egen dödsdom. — Vi ha här mött tuberkulos som vi knappast sett tidigare, framhåller dr Lindqvist. Hade en svensk haft den, skulle han va-

led av lägerpsykos och sökte gömma mat. Detta hade uttryckt av kamraterna och de bildade genast en deputation hos doktorn om inget krävde att den "skyldiga" skulle av doktorn i allas närvaro bestås en muntlig men dock kraftig avbønning. Patienterna ha varit mycket lätta att handkas med. Motsättningsarna — ty sådana finns ju alltid hos ett så blandat klientel som här — ha varit obetydliga. Enligt vad sjukhusets t. f. s. systemchefen Hjalberg meddelar på vår förfrågan äro patienterna flitiga brevskrivare. Det är anhöriga och vänner de uppkatta. En del svarber inga men de äro till stor del från andra f. d. interner som vistats i Sverige. I en del fall ha nämligen patienterna här några älskningar på skilda platser i landet. De st ökas i kontakt med sina resp. konsulater och judiska församlingen i Göteborg. För att på nytt kunna vinna kontakten mellan patienterna och deras ev. hemmavänner äro Lindqvist medtänkt på att fötilla i formulär om sina släktskapsförhållanden m. m. och på basis av dessa papper skall man söka återkalla de brustna bänden.

Vid den rond bland patienterna vi hade nöjet att företa tillsammans med dr Lindqvist mitta vi idell glada ansikten. Alla patienterna utstrålade en tacksamhet, vars äkthet inte var att miste på. Det var nog inte bara på den kvinnliga avdelningen man hade bildat sig en föreställning om sjukhusets läkare och personal som änglar — där hade man ritat det också, på svarta tavlan! — utan även de manliga

Atlantica Götteborg. Agenturer i Uddevalla: Axel Smith, A. B. tel. 1228. Helsing Mison Koch, bl. 1076.

patienterna verkade förtjusta som barn över den omvårdnad de fingo.

Döbeln i modern upplaga.

En av de första patienterna vi träffade var en ung polack som hade rekordet att ha ökat i vikt 15 kg. på 14 dagar. Det lät fantastisk men syster Inga Helde kollade i journalen och det stämde. Nu kände han sig sådan att han ville ur sängen och hans högsta önskan var att komma ut i arbetet. Man fick, när man talade med honom, intrycket att här hade man framför sig en man av ungersk samman trotsiga kaliber som Döbeln, som enligt Runeberg så till doktorn:

"Jag vill, jag skall bli frisk, det får jag prutas, jag måste upp, om så i grav jag låg..."

Men dr Lindqvist tillämpar tydligen inte samma recept som Döbelns unge läkare som fördord rent från "batteriet" medicindisken, ty den gode polacken får allt hålla sig lugn lite till. Men redan vid tilliv är ju i blott för sig en god medicin. Liksom Döbeln på sjukhuset. Den här dr Lindqvist och alla hans medarbetare sökt att på allt sätt hålla vid makten. Och de ha lyckats. Det vittnade patienterna samfällt om.

Lidandena ha avsett spår.

Många vackra viktökningar kunna noteras utom den redan nämnda, men är man ser en del mycket magra patienter och erfår att de ökat så och så mycket — 10 kg., 16, 16 — undrar man hur de egentligen ha sett ut. De måste varit ha bestått av mer än skinn och ben. En man som värdade 170 cm. lång vägde 42 kg. när han kom hit! Musklerna voro försvunna. Och det inte endast på honom utan på många, många andra. Men de ha börjat komma igen nu. Före fettsbildningen. En av patienterna som hade vägt 92 kg. före kriget — men så var han också ungersk krögare — hade gått ned till 45 kg., d. v. s. hälften! Nu var han på god väg uppåt. 60 kg. noterade han.

Ett par unga polackere hade förtett svarta fronskär på fötterna men de voro så gott som läkta nu. De hade under fångtransporter fått stå ute i vinterkylan flera dar i sträck. En av dem, en 15-årig pojke, hade stått i en öppen järnvägsvagn 10 dagar och därvid fått fötterna frusna. Hans fader hade varit med i samma transport men frusit ihjäl och kastats av.

B-vitaminbrist hade vället att flera angripits av en sjukdom vars yttre tecken visade sig i ett skinnett flädde sig ungefär som Forts. å sid. 8.

DAGENS NOJEN. BIOGRAFER: Aveny: Mumiens stad. Saga: Piperens Smith. Grand: Överskrade i gryningen. Röda Kvorn: Signal från Cap Haand.

Nyhet KKK. Riksmåns Kötterbrakt. Ypperligt till smaksättning ger god buljong 90 g burk 1:80. I Kossunbutiken

Ungersk patient illustrerar på svaris tecken i not på beredskapsjuktuset.